

[Connie Hedegaard]

Der er bevægelse i tingene, men det tager nogen tid. Det er århundreders, for ikke at sige årtusinders, holdning til ligestilling, der skal ændres, og jeg synes, vi når meget hele tiden. Kvindebevægelsen har åbenbart ikke nået tilstrækkelig meget, hvis vi skal tro på, hvad fru Elisabeth Bruun Olesen sagde lige før, men nu er regeringen altså i gang med at sætte lidt af det i system. Regeringen gør noget. Der skal ikke stå det indtryk tilbage efter denne debat, at der slet ikke er andre end fru Elisabeth Bruun Olesen og forslagsstillerne i øvrigt, der er opmærksomme på problemet. Det er der, og der sker noget.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg skal blot præcisere igen: dette forslag handler om efteruddannelse af lærere. Det er derfor, familien ikke er bragt ind i det. Det handler ikke om efteruddannelse af familien. Man må diskutere på de præmisser, et forslag er lavet på. Dette er ikke et oplæg til en generel ligestillingsdebat, men en påpegning af, at de lærere, som underviser i folkeskolen, på gymnasiet og i særlig grad på de tekniske skoler, har en meget mangelfuld viden både om kvindepædagogik, om kvinders placering på arbejdsmarkedet og om den debat, der har været ført i mange år. Deres efteruddannelsesmuligheder generelt set på de tekniske skoler er meget dårlige, og vedrørende kvindepædagogik og ligestilling eksisterer de stort set ikke.

Så sagde jeg ikke, at hver eneste dansk folkeskolelærer er skyld i, at pigerne udvikler sig på en anden måde end drengene – man hører måske nogle gange det, man har lyst til at høre – jeg sagde, at også folkeskolelærere er et produkt af det samfund, vi lever i, og at de undersøgelser, der er blevet lavet, har vist, at danske folkeskolelærere faktisk opfører sig forskelligt over for drenge og piger.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

12) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 118:

Forslag til folketingsbeslutning om en forbedret støtte til elever på folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler.

Af Ole Vig Jensen (RV) m.fl.
(Fremsat 30/1 87).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er en god bekendt, der er til behandling i dag som sidste punkt på en lang dagsorden. Jeg tænker ikke på hr. Ole Vig Jensen som en god bekendt, men på hans forslag. Det er jo sat ind i finansloven for 1987 med 20 mill. kr., og det er aftalt, at i næstfølgende finansår vil de 20 mill. kr. blive til 48 mill. kr. Derfor er det heller ikke nogen overraskelse, når jeg her kan sige, at regeringen er positivt indstillet over for forslaget.

Jeg burde nu foretage en gennemgang af hele dette utroligt udviklede elevstøttesystem og forklare om elevstøtterammer, om socialindkomst, om grundstøtte og om særstøtte, men det vil jeg skåne ordførerne for, for jeg tror ikke, de vil høre særlig godt efter, og selv om de gør det, kan de ikke finde ud af det alligevel, medmindre de kender det i forvejen. Det er nemlig kolossalt udviklet, og en af de ting, jeg synes vi skulle ofre en tanke her i foråret, er, om vi kunne forenkler dette system, om vi kunne bruge de ekstra penge til at gøre det lidt enklere. Det er bare en idé til overvejelse.

Jeg kan gå ind for forslagets punkter 1, 2 og 3 om differentierede elevstøtterammer, om indtægtsskalaen og om nedsættelse af aldersgrænsen for forældreafhængigheden. De penge, der derefter bliver tilbage, kan vi så bruge til at forhøje satserne med. Det er aftalt, og det synes jeg er helt i orden.

[Undervisningsministeren]

Med hensyn til forslaget om større samtidighed er jeg også helt enig i princippet. Fordelingen bliver jo mere retfærdig, jo nyere indkomstgrundlaget er. Problemet er, at fordelingen i øjeblikket sker på grundlag af socialindkomsten, dvs. en to år gammel indtægt. Problemet er, at man, når det gælder disse korte kurser, er nødt til at have en endelig indkomst at beregne støtten på. Det nytter ikke noget som i SU-systemet at sige, at først gætter man sig til, hvad indkomsten bliver, og så regulerer man senere hen. Det duer ikke i dette tilfælde; det ville give et bureaukrati uden lige og være urimeligt ud fra enhver betragtning, og det ville jo føre til, at eleven ville have svært ved at vide, hvad han eller hun kan regne med.

Det håb, jeg på dette felt kan se i horisonten, hænger sammen med skattereformen og de administrative ændringer i Skatteministeriets regi. Det vil nemlig blive sådan nu, at de fleste vil få deres slutskat at vide den 1. august, og det skulle give en mulighed for, at man kan fortælle allerede de elever, der begynder i august, hvad de kan få, beregnet ud fra den seneste slutskat; det skulle altså hjælpe lidt på det problem.

Vi er i Undervisningsministeriet i gang med forberedelsen af de regelændringer, som er nødvendige, og som indgår i finanslovsforliget. De fleste ændringer vil blive gennemført fra 1. august 1987, resten fra 1. januar 1988. Det vil altså ske så hurtigt som muligt, og på forslaget til fremtidige finanslove vil det blive foreslået, at bevillingen reguleres efter udviklingen i årsevtal og efter pris- og lønudviklingen. Det vil altså sige, at vi vil foreslå fra næste finanslov, at vi går væk fra at have et fast beløb, som fordeles på de forhåndenværende elever. I stedet går vi over til, at vi lader beløbet afhænge af, hvor mange elever der er. Dette vil forhåbentlig også virke som en forenkling, for så ved man i højere grad, hvad man kan regne med at få, hvis man ellers har oversigt over, hvad man har i skattepligtig indtægt.

Jeg ved ikke, om mit indlæg her blev enkelt nok. I hvert fald er viljen til at forenkle både mine indlæg og mine ordninger til stede. Det beder jeg om at man tror på.

Jytte Andersen (S):

Endnu et radikalt forslag, der minder os om, at vi befinder os i et valgår. Folkeskolen skal have lidt, gymnasierne lidt og højskoleverdenen lidt. Der er ingen tvivl om, at vi vil se mange velmenende radikale forslag i dette forår. Efter fem års nedfrysning af al nytænkning og videreudvikling med de Radikales velsignelse skal dette velmente tågeslør spredes ud over uddannelsessektoren.

Det konkrete forslag er en del af dette velmente tågeslør. Baggrunden for forslaget er, at i takt med, at statens bevillinger til folkehøjskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler er nedskåret det ene år efter det andet, er presset på elevernes egenbetaling for ophold på skolerne blevet større. Regeringens og de Radikales besparelsespolitik har direkte medført så høje elevbetalinger, at mange er udelukket fra et højskoleophold, og dette har så ydermere ført til en voksende krise for mange højskoler, der ikke kan få fyldt skolerne.

Det radikale forslag kan vi naturligvis støtte, fordi det letter den enkelte elevs økonomiske pres og letter folkehøjskolernes krise.

De fem punkter. Differentierede elevstøtterammer er en god idé. Den ny indtægtskala, fint nok. Og det gælder også forældreafhængigheden. Hvis det kan lade sig gøre – og det kunne jeg forstå på ministeren at det kunne – med en større samtidighed med hensyn til indtægtsgrundlagets beregning for støtten, er vi også positive over for det, ligesom vi er positive over for reguleringen efter pris- og lønudviklingen. Hvordan det forholder sig til den beslutning, der blev truffet i december måned om, at alle reguleringsmekanismerne skulle sættes ud af kraft, og at det år for år skulle fastsættes ved lovgivning, må vi jo prøve at se på. Det var ikke med vores velsignelse, at reguleringsmekanismerne blev sat ud af kraft.

Sådan som vi har forstået forslaget, koster det omkring 84 mill. kr., og det er så et spørgsmål, om det retter op på de besparelser, der har været inden for de sidste 4-5 år i højskoleverdenen. Vi vil gerne i udvalget have belyst, hvordan besparelserne har ligget i de seneste år på højskolerne.

Vi er som sagt enige i, at støtten knyttes til elevernes økonomiske muligheder i højere grad end hidtil.

[Jytte Andersen]

Jeg synes, det var flot, at ministeren ikke lagde skjul på, at dette var aftalt mellem Det Radikale Venstre og regeringen, og det blev også antydet, at det var aftalt i forbindelse med finanslovsforliget. Det bekræfter jo de påstande, jeg fremførte indledningsvis, nemlig at der nu skal sådan lidt røgslør ud over de groveste nedskæringer, vi har set i nyere tid.

Jeg har et enkelt spørgsmål, som vores skattefolk har bedt mig om at stille. Skatteudvalget har haft besøg af både landbrugsorganisationerne og elever, der er i landbrugsuddannelserne, og de har hver især gjort opmærksom på, at de er dårligt stillet, specielt efter kartoffelkuren, fordi de på grund af deres udgifter til uddannelse har været nødt til at optage lån, som jo bliver beskattet med de 20 pct. Det, man kunne overveje i denne forbindelse, når der nu skal laves forbedringer, var, om ikke landbrugsuddannelserne skulle betragtes på samme måde som alle andre uddannelser og indgå som berettigede til Statens Uddannelsesstøtte. Det synes jeg faktisk ville være en god ting at tage med i denne omgang, hvor vi, kan jeg næsten fornemme, ikke kan blive uenige om forslaget, som det foreligger. At vi er uenige om baggrunden for det, er en anden side af sagen, men selve forslaget er vi enige om, og vi synes faktisk ikke, at de, der er under uddannelse inden for landbruget, skal stilles ringere end andre uddannelsessøgende.

Merete Aarup (KF):

Den konservative gruppe mener, det er vigtigt, at unge mennesker ikke fravælger netop de frie kostskoler på grund af dårlige muligheder for støtte til egenbetaling. Vi kan derfor i det store og hele tilslutte os det radikale beslutningsforslag, som jo er en del af forligsaftalen i forbindelse med finansloven for 1987.

Vi har oplevet, at der i de seneste år har været en nedgang i elevtallet på flere af de frie kostskoler, og årsagerne er mange, men en af dem har nok været, at støtten til elevbetalingen ikke er fulgt med.

Vi kan derfor håbe, at denne finanslovsaf-tale vil give en øget tilgang af elever. Vi finder det positivt, at samtidig med, at forældredreuafhængigheden nedsættes fra 21 år til 20 år, hæves indtægtsskalaen for forældreind-

komsten for de mange unge under 20 år. Det er jo da en helt klar forbedring.

De frie kostskoler har så meget at tilbyde de unge mennesker, og unge mennesker har så meget at byde den frie kostskole. Derfor vil den konservative gruppe anbefale især de tre første punkter i forslaget, hvorefter vi afventer de regelændringer, som ministeren omtalte. Vi vil så se nærmere på forslaget i udvalget.

Hanne Severinsen (V):

Da Venstres ordfører, fru Elsebeth Kock-Petersen, ikke kan være til stede, skal jeg ganske kort henholde mig til, hvad undervisningsministeren sagde, nemlig at dette er et led i et forlig. Vi har allerede skaffet plads på finansloven for, at vi kan gennemføre det.

Jeg vil samtidig sige, at jeg var meget glad for det tilsagn, der kom, om, at man ville forenkle hele komplekset.

Jeg har nu siddet og læst den tale, undervisningsministeren egentlig ville have holdt, og hvor der stod noget om, hvordan det eksisterende grundlag var, og jeg må indrømme, at jeg blev meget forvirret. Jeg kan godt forstå, at undervisningsministeren opgav at læse det op på det her sene tidspunkt, for vi ville nok alle sammen være blevet meget trætte oven i hovedet. Jeg sad også og tænkte på, at hvis det var mig, som skulle på højskole, så ville jeg ærlig talt være lidt i tvivl om, efter hvilken sats jeg ville få støtte, så jeg synes, det ville være vældig fint, hvis vi benyttede lejligheden til at forenkle reglerne.

Jeg kan altså støtte forslaget. Der kan være lidt problemer med nogle af de sidste punkter, om, hvorvidt det skal være lige på den måde, men i det store og hele er vi glade for forslaget og støtter det naturligtvis.

Stillinger (SF):

Jeg vil godt starte med at følge fru Jytte Andersens bemærkninger op med små drille-sye bemærkninger til hr. Ole Vig Jensen.

Med den iver, de Radikale lægger for dagen her i valgåret, var det lige før man ønskede, at der var valg hvert eneste år, men det var måske ikke så godt alligevel. I hvert fald kunne man godt tænke sig, at de Radikales progressive forslag var bredt lidt mere ud.

[Stillinger]

Jeg synes ikke, der skal lyde nogen utak for forslaget, for det er et forsøg på at styrke elevernes muligheder for økonomisk hjælp til ophold på højskoler, landbrugsskoler osv.

Jeg var lykkelig for, at undervisningsministeren ikke holdt sin lange tale, for jeg vil næsten tro, at vi, der er ordførere, nogenlunde ved, hvad det drejer sig om, så gud ske tak og lov for det.

Ud over, at det er økonomisk støtte, er det også en indirekte støtte til disse skoler, som jo har problemer i disse år. Det er en tiltrængt støtte, og den har været tiltrængt længe.

Jeg vil overordnet sige, at SF selvfølgelig også er positivt over for intentionerne i forslaget, men der er nogle enkelte kommentarer, jeg godt vil knytte til et par af punkterne.

Principielt bør efterskolerne være et gratis tilbud til de unge. Det virker egentlig lidt urimeligt, at unge mennesker af økonomiske grunde forhindres i et måske nødvendigt skoleskifte. Deres muligheder kan så kun være, at de bliver anbragt, og så bliver de sociale tilfælde, og det er jo ikke altid lige smart.

Selvfølgelig er en elevstøtteramme på 94 pct. som i forslaget et skridt på vejen. Det er da klart, og det skal vi være tilfredse med. Men jeg mener, at elevstøtterammen for højskolerne og for landbrugsskolerne nok bør være højere end foreslået. Den er kun på, har jeg siddet og regnet ud, 84 pct. i gennemsnit, og det er ikke voldsomt meget i forhold til den ramme, som omtales i forslaget, og som var på 92 pct. i 1972-73. Man bør måske se lidt nærmere på det under udvalgsarbejdet.

Jeg mener egentlig, der er en manglende konsekvens i den foreslåede indkomstskala for beregning af elevstøtten. Den skal jo gælde for alle, mener SF, ikke kun som i forslaget for forældre til unge under 20 år. Det er vigtigt, at mennesker, som uheldigvis er fyldt 20 år, også kan få økonomisk støtte til højskoleophold. Med forslaget, som det ligger her, vil jeg umiddelbart skønne, at en almindelig lønmodtager, der ønsker at tage orlov for at komme på højskole, stort set er afskåret fra at få økonomisk støtte, hvis han eller hun er over 20 år. Det virker selvfølgelig ikke særlig rimeligt.

Der er også en anden manglende konsekvens. Nu er de Radikale jo kommet med et

SU-forslag, hvor man opererer med en aldersgrænse for forældreafhængighed på 18 år. Så er det ikke en klaptorsk, men vel en tanketorsk, at man har glemt at sætte aldersgrænsen her ned til 18 år. Det burde vi kunne finde ud af i udvalget.

Jeg kan se, at jeg ikke har mere tid, og derfor vil jeg selvfølgelig tilkendegive, at SF ser frem til et positivt udvalgsarbejde.

Steffensen (KRF):

Kristeligt Folkeparti kan helhjertet støtte forslaget, og vi er taknemlige for, at der også er muligheder for at få det gennemført, og at midlerne er til stede, sådan som undervisningsministeren gjorde opmærksom på.

Pia Kjærsgaard (FP):

Så er vi i gang med at behandle et nyt udgiftskrævende radikalt forslag. Der er ikke noget at sige til, at statens finanser har det så elendigt, når regeringen har gjort sig afhængig af dette udgiftsparti. Besparelsesforslag er det meget småt med fra Det Radikale Venstre, faktisk ligesom vi ser det hos socialisterne.

Det Radikale Venstre skal i hvert fald have tak for, at man fortæller os, hvad man har regnet sig frem til at forslagene koster. Tidligere i dag kostede det radikale forslag omkring 100 mill. kr., hvis det blev gennemført, og nu er det ca. 52 mill. kr.

Denne gang er det elever på efterskoler, landbrugsskoler osv., der er tale om. Vi bevæger os fortsat i de radikale vælgerkredse, altså hos lærerne. Netop derfor er det utroligt, at partiet stiller et så forvirrende forslag op.

Jeg var lidt inde på beløbsrammen før, og det skyldtes, at Fremskridtspartiet har en anden holdning til udgifter end eksempelvis forslagsstillerne. Jeg nævnte de 52 mill. kr., som forslagsstillerne angiver i bemærkningerne. Derudover opererer forslagsstillerne med 24 mill. kr., 10 mill. kr., 8 mill. kr. og ca. 50 mill. kr. Det kan da siges at være forvirrende. Kan vi ikke få en forklaring, som det ikke kræver den store ledvogtereksamen at forstå? Hvad er de samlede udgifter?

Forslagsstillerne omtaler 154.000 kr. som socialindkomst, og lidt senere omtales andre 154.000 kr. som forældreindkomst. Hvad er hvad, og er det det samme, man taler om?

[Pia Kjærsgaard]

For at vi kan være helt rolige, oplyses det, at man begynder en aftrapning af støtten fra ca. 157.000 kr. Der er altså 3.000 kr. at spille for, inden der sker en aftrapning.

Jeg håber, det vil være muligt at få en forklaring, men jeg må indrømme, at der skal temmelig meget overbevisende tale til, for at Fremskridtspartiet kan støtte forslaget.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Jeg skal meget kort sige, at VS er enig med de Radikale i, at der skal gives en forbedret støtte til elever på højskoler, husholdningsskoler, efterskoler osv., og blot føje den kommentar til, at vi mener, at aldersgrænsen burde sættes længere ned end til de 20 år.

Jeg skal på grund af det sene tidspunkt ikke sige, hvad jeg i øvrigt synes er godt ved Det Radikale Venstres skidt.

Ole Vig Jensen (RV):

På dette sene tidspunkt skal heller ikke jeg give mange kommentarer, og jeg skal slet ikke forsøge på meget overbevisende måde at få fru Pia Kjærsgaard til at stemme for forslaget. Det vil kræve mere end denne dag, tror jeg. Så det tager jeg til efterretning.

Men jeg kan sige til fru Pia Kjærsgaard, som ikke selv kunne finde ud af det, at forslaget fuldt udbygget vil koste 84 mill. kr., men med den faseopbygning, der er aftalt, vil det være ca. 20 mill. kr. i 1987, og i det følgende finansår vil det være 54 mill. kr. – nej, 48 mill. kr., hvis man tager det helt nøjagtigt. Jeg har skrevet ca. 50 mill. kr., så vi er næsten enige.

Tak for den meget brede tilslutning også til dette forslag! Det har ikke ramt helt ved siden af, vil jeg notere mig, selv om et par ordførere fandt, at der var en særlig anledning til, at forslaget kom: at nu var vi inde i et valgår.

Fru Jytte Andersen slog mange knuder på sig selv, hæftede jeg mig ved, for at få de ting præciseret, samtidig med at jeg forstår, at Socialdemokratiet 100 pct. støtter forslaget, som det ligger her, ja, at man endda var klar til at gå lidt videre.

Jeg vil godt sige til fru Jytte Andersen, at det er rigtigt, at vi har medvirket til besparelser overalt i den offentlige sektor med enkelte undtagelser. Men de frie skoler har også

på deres budgetter måttet indarbejde besparelser. Det var et nødvendigt krav at stille. Det er ikke værd at gentage, for den økonomiske situation, vi befandt os i, var jo kendt. Ikke desto mindre er der god grund til at sikre, at det ikke er elevbetalingen, der afholder de unge fra at søge de frie skoler i det omfang, vi har kendt tidligere. Det er bl.a. det, vi gerne har villet lægge op til.

Jeg kan sige til fru Jytte Andersen, at der ikke bare har været tale om besparelser – det er i øvrigt besparelser, som skolerne, vel nok under en vis tvang, selv har medvirket til – der har i den periode også været gennemført en forbedring af støtten, nemlig en 30 pct.s grundstøtte. Jeg kan erindre fru Jytte Andersen om, at også det forslag har vi engang gerne villet have Socialdemokratiet med til at gennemføre. Da fik vi et nej. Det er siden gennemført, også i besparelisesperioden, ud fra det samme ønske, nemlig at sikre eleverne rimelige økonomiske vilkår, når de søgte disse skoler. Men skolerne måtte i deres daglige drift indordne sig efter, at der var færre ressourcer til rådighed, ganske som alle mulige andre skoler her i landet har måttet gøre det i en ganske vanskelig periode.

Det var i øvrigt interessant at høre, at Socialdemokratiet vil overveje at give statens uddannelsesstøtte til landbrugsskoleelever. Det er i hvert fald en helt ny indfaldsvinkel og skaber i et i forvejen meget kompliceret system – deri er jeg enig med såvel ministeren som flere andre – yderligere problemer. Hvordan gør vi det? Hvordan får vi lavet en kombination mellem de principper, der gælder for det frie skolesystem, og dette at få statens uddannelsesstøtte, hvor vilkårene er meget anderledes end for dem, der søger de frie skoler, såvel efterskoler som landbrugsskoler, højskoler og husholdningsskoler? Det er slet ikke nogen lille sag, men lad os dog se på det. Det vil vi gerne være med til.

Hr. Stillinger gik også videre og opfordrede til, at vi gjorde efterskolerne og ungdomsskolerne gratis for eleverne. Det er et meget vidtgående forslag og vil på samme måde komme til at kolliderer med nogle af de principper, der har været megen enighed om hidtil, de principper, som har været gældende for de frie skoler og deres i øvrigt meget frie muligheder for selv at disponere. Hvis vi laver en fuldstændig gratis undervisning, et gratis ophold på disse skoler, så tror jeg vi

[Ole Vig Jensen]

skaber os flere problemer, end vi bryder os om.

Men det betyder ikke, at vi ikke skal sikre, at der er rimelige økonomiske vilkår for dem, der søger disse skoler. Det er jeg enig med SF, med hr. Stillinger, i. Jeg kan i øvrigt erindre om – hvad hr. Stillinger også ved – at der er visse elever, nemlig dem, der kommer fra de trængte grupper, der faktisk får et gratis efterskole- eller ungdomsskoleophold som samfundets tilbud netop til dem.

Så var der aldersgrænsen, om det var en tanketorsk. Nej, dette forslag bygger på, at det kan træde i kraft med det samme, dvs. i dette finansår, den 1. august 1987. Der træder også de forbedringer, der er lavet i Statens Uddannelsesstøtte, i kraft, hvor aldersgrænsen nedsættes fra 21 til 20 år. Hvis aldersgrænsen nedsættes yderligere på et senere tidspunkt – det kan man ikke afvise – får det virkning på et senere tidspunkt, og så må vi se på, hvilken indflydelse det vil have på elevstøtten. Vi har i hvert fald tilstræbt, at der var lige muligheder, lige vilkår, på disse felter.

Endnu en gang tak for modtagelsen af forslaget! I den udstrækning vi gennem forhandlinger i udvalget kan skaffe forenklinger i systemet, er vi selvfølgelig meget indstillet på at medvirke til det.

(Kort bemærkning).

Jytte Andersen (S):

En enkelt kort bemærkning til præcisering af meldingen om landbrugsuddannelserne. Den gik ud på, at de uddannelser skulle ligestilles med andre uddannelser og dermed komme ind under Statens Uddannelsesstøtte. Det er mere til præcisering og for at undgå misforståelser.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg må indrømme, at jeg absolut ikke føler mig overbevist. Men nu brugte hr. Ole Vig Jensen jo heller ikke så megen tid, som han nok mente der skulle til for at overbevise mig.

Jeg skal lige kigge, når Folketingets forhandlinger kommer, for jeg er ikke helt sikker på det beløb, hr. Ole Vig Jensen nævnte på talerstolen i sidste omgang.

Jeg stillede et spørgsmål med hensyn til de 154.000 kr. som socialindkomst eller forældreindkomst. Det besvarede hr. Ole Vig Jensen ikke.

Jeg forstår ikke rigtig det her forslag, og det kan selvfølgelig være min fejl, men så vil jeg godt have det præciseret.

(Kort bemærkning).

Stillinger (SF):

Det er lige til hr. Ole Vig Jensen om en melding, som blev givet heroppefra.

Det var da godt, at det hverken var en tanketorsk eller en klåptorsk med de 20 år. Men forstod jeg det ret: hvis aldersgrænsen fra 1988 foreslås nedsat til 19 år, så kan man allerede nu sige, at Det Radikale Venstre vil støtte det. Og skal den i 1989 ned på 18 år, så vil de Radikale også støtte det. Det synes jeg var en meget rar melding at få.

Jeg er godt klar over, at der er nogle forældre til elever på efterskoler, der får friplads, men problemet er, at disse børn på det tidspunkt bliver stemplet som sociale tilfælde, de bliver anbragt af kommunerne. Det, jeg godt vil røre ved, er, at det ikke er sikkert, det er den bedste start for et ungt menneske at blive fjernet hjemmefra og anbragt, fordi far og mor ikke har råd til at betale for et efterskoleophold.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har to korte bemærkninger til fru Pia Kjærsgaards første indlæg. Hun har ret i det med det udviklede og det bureaukratiske; det har jeg også sagt.

Hvad det andet angår, spørgsmålet om, hvorvidt det nu er rimeligt at gennemføre dette, om det er en urimelig merudgift, vil jeg godt henvise fru Pia Kjærsgaard til at se i beslutningsforslaget. Der er i de almindelige bemærkninger indledning en meget god og sandfærdig beskrivelse af det, som har været højskolernes vilkår de senere år.

Der er kommet flere skoler, og der er sket en vældig investering i skolerne, de har fået bedre ydre forhold. Det er altså standardforbedringer. Men samtidig må jeg indrømme, at både i slutningen af den tidligere regerings tid og under denne regering er der foretaget regelmæssige standardforringelser, eller rettere sagt tilskudsforringelser, for folkehøjskolerne. Det har tilsammen medvirket til, at

[Undervisningsministeren]

elevbetalingen er blevet langt højere, end den var tidligere. Og det er ligegyldigt, hvordan man måler det – den er blevet højere.

Derfor synes jeg godt, man med spareåren og ansvarligheden i behold kan sige: her ydes der en rimelig ekstra støtte til eleverne. Jeg vil godt kunne bevare min gode samvittighed, på trods af at jeg er en af dem, som ved andre lejligheder godt kan fedte med pengene. Det ved fru Pia Kjærsgaard også.

(Kort bemærkning).

Ole Vig Jensen (RV):

Det skal være til fru Pia Kjærsgaard, som – meget forståeligt, synes jeg – ikke havde fået fat i, hvordan det virker i forhold til socialindkomsten. Det er også kompliceret stof.

I dag giver en forældreindkomst på 154.000 kr. adgang til en 30 pct.s grundstøtte. Sådan er reglerne i dag. Det går an for de elever, der har en egenindkomst som beregningsgrundlag, men ikke, hvis de er afhængige af en forældreindkomst, så stilles de meget ringere, og det er der en række elever der er i dag, helt op til 21 år.

Derfor har vi foreslået, at vi går videre og siger, at vi i stedet indretter skalaen efter samme princip, som vi har i Statens Uddannelsesstøtte, hvilket vil give en forbedring for de elevgrupper, som er helt afhængige af forældreindkomsten, og som ikke kan have en ret høj indkomst, før de faktisk ingenting får.

Det er grunden til, at vi har foreslået, at vi går ind i sådanne overvejelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Anden næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Retsudvalget (13/2 87):

Udtræder: Hans Hækkerup (S)

Nyt medl.: Henning Rasmussen (S)

Teknologiudvalget (13/2 87):

Udtræder: Arne Jensen (S)

Ny stedf.: Helge Mortensen (S)

Miljø- og planlægningsudvalget (17/2 87):

Udtræder: Collet (KF)

Nyt medl.: Fischer (KF)

Miljø- og planlægningsudvalget (17/2 87):

Udtræder: Jytte Hilden (S)

Ny stedf.: Dorte Bennedsen (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 18. februar 1987, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19.50